

Vår referanse:

Stiftelsen Miljøfyrtårn/2.1.8.5/MLE

Tidligere referanse:

a)Stiftelsen Miljøfyrtårn/ Stiftelsen Miljømerking/31.10.2014/1.4.4.3/ARN/KON

b)Nfd/17.03.2015/1514-1

Vår saksbehandler: Morten Leuch Elieson

97050075 / morten@miljofyrtarn.no

15.6.2015

Til Nærings- og Fiskeridepartementet

postmottak@nfd.dep.no

Hørings svar til ny Forskrift om offentlige anskaffelser

Stiftelsen Miljøfyrtårn viser til deres høringsbrev(tidl ref b) og ønsker med dette å gi høringsinnspill til forslag om endring i lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter. Det vises samtidig til vår tidligere referanse a) hvor vi sammen med Stiftelsen Miljømerking ga innspill til Forenklingsutvalgets innstilling.

Innspill – sammendrag

- a. Stiftelsen Miljøfyrtårn støtter tiltak som bidrar til forenkling av offentlige anskaffelser og en lovimplementering hvor de etablerte miljømerke- og sertifiseringsordningene løftes frem.
- b. Stiftelsen Miljøfyrtårn vil i samarbeid med Stiftelsen Miljømerking søke rett departement om midler til en vurdering av våre ordninger opp mot § 12-7. Det er avgjørende at staten gir tilbørlige føringer med tanke hvordan dette skal gjøres, og hvilke krav som blir lagt til grunn i denne vurderingen.
- c. Stiftelsen Miljøfyrtårn vil vurdere en omarbeiding av enkelte av våre krav for så å søke rett departementet om midler til en vurdering opp i mot betingelsene i § 11-3. Også her er det avgjørende at staten gir tilbørlige føringer med tanke hvordan dette skal gjøres.
- d. I henhold til § 12-7 og 13.1 tolker Stiftelsen Miljøfyrtårn at det nå er lov å stille krav om miljøledelse som kvalifikasjonskrav, tildelingskriterium eller kontrakts krav. Denne lovendringen er positiv og vil i betydelig grad virke drivende for miljøledelse.
- e. Miljøfyrtårn-ordningen må innpasses i ny veileder til lov om offentlige anskaffelser og i denne sammenheng høres tilbørlig.
- f. Det er viktig at det gis nødvendig tid å gjennomføre vurderinger i forhold til § 12-7 og § 11-3. Det må også gis rimelig tid til eventuelle nødvendige tilpasninger før loven settes i kraft.
- g. Det er viktig at det i forkant av prosessen gis tilbørlig informasjon om prosessen, og om eventuelle overgangsordninger.

Bakgrunn for vårt innspill

Stiftelsen Miljøfyrtårn har sitt utspring i norske kommuner som så behovet for en sertifiseringsordning og et miljøledelsessystem (ihht FOR 1996-12-06 nr 1127 «Internkontrollforskriften» §5). I første omgang ble Miljøfyrtårn utviklet til bruk i private virksomheter, men etter hvert besluttet man å utvide ordningen til å gjelde offentlig sektor. Miljøfyrtårn ble stiftet av norske kommuner, KS, Virke, LO, NHO, Bedriftsforbundet og Innovasjon Norge. Formålet var, og er fremdeles, at Miljøfyrtårn-sertifisering skal bidra til at virksomhetene reduserer sin miljøbelastning, at de bedrer sitt arbeidsmiljø, og at de oppnår konkurransefortrinn. Sertifiseringen skal være basert på praktiske tiltak som gir reelle forbedringer. Sertifiseringsmyndigheten til Miljøfyrtårn er tillagt de drøyt 300 norske kommunene som har valgt å tilslutte seg ordningen.

Stiftelsen skal samarbeide nært med kommuner og fylkeskommuner, lokalt næringsliv og offentlige virksomheter for å bidra til utviklingen av bærekraftige lokalsamfunn.

Miljøfyrtårn er et miljøledelsessystem. Blant flertallet av større norske kommuner er Miljøfyrtårn et foretrukket miljøledelsessystem. Enkelte benytter ISO14001-sertifisering, men per i dag har 107 kommuner ett eller flere Miljøfyrtårn-sertifikat, og av disse er om lag 30 kommuner allerede, eller i ferd med å Miljøfyrtårn-sertifisere alle enheter. Over 300 kommuner har et politisk vedtak om å være en Miljøfyrtårn-kommune. Til sammen har 4800 norske virksomheter Miljøfyrtårn-sertifisert seg, og ordningen dekker om lag 175 000 arbeidstakere.

Miljøfyrtårn-ordningen er basert på en gjennomgang av virksomheters miljøpåvirkning, tilfredstillelse av definerte krav før sertifisering og deretter kontinuerlig arbeid med å forbedre enhetens miljøprestasjoner. I et samarbeid mellom de ulike bransjene, og fagmiljøer er det utarbeidet tiltak (bransjekrav) som skal gjennomføres for å oppnå en sertifisering. Tiltakene er definert innenfor fem hovedgrupper miljøaspekter: Energi, avfall, transport, arbeidsmiljø og innkjøp. I tillegg kommer krav til miljøstyring – systemkrav - hvor man integrerer miljørutiner i HMS-systemet/Internkontrollforskriften.

Det er ingen motstrid mellom ISO 14001/ EMAS og Miljøfyrtårn, og vi er enige med sentrale aktører, blant annet Standard Norge om at Miljøfyrtårnordningen er et hensiktsmessig supplement til de internasjonale miljøledelsesordningene ISO 14001 og EMAS. Vi arbeider på generelt grunnlag for fremvekst miljøledelse som virkemiddel og er blant annet medarrangør av den årlige Miljøledelseskonferansen sammen med Standard Norge, NHO og Oslo kommune.

Innspill

a. Generelt

Stiftelsen Miljøfyrtårn støtter tiltak som bidrar til forenkling av offentlige anskaffelser og en lovimplementering hvor de etablerte merke- og sertifiseringsordningene løftes frem.

b. Endring i regelverket § 12-7

I høringsutkast til ny forskrift om offentlige anskaffelser er det åpnet for en endring av regelverket i punktet i § 12-7. Her fremkommer at "Oppdragsgiver kan kreve fremlagt sertifikater utstedt av uavhengige organer som dokumentasjon for at leverandøren oppfyller visse miljøledelsessystemer eller -standarder. Oppdragsgiver skal vise til EU-ordningen for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS), andre anerkjente miljøledelsessystemer i forordning nr. 1221/2009 artikkel 45 eller andre miljøledelsesstandarder basert på relevante europeiske eller internasjonale standarder fra akkrediterte organer. Oppdragsgiver skal godta tilsvarende sertifikater utstedt av organer i andre EØS-stater."

Miljøfyrtårn er definert som et miljøledelsessystem med konkrete krav til miljøtiltak og miljøregnskap på prestasjon, og har et ønske om å bli anerkjent som "tilsvarende sertifikater (som EMAS) i andre EØS-stater."

Vi mener nasjonale myndigheter her har ett betydelig ansvar for å godkjenne Miljøfyrtårn, eventuelt etter å ha gitt føringer om hvilke justeringer som må gjøres i ordningen. Dette begrunnes med referanse til dagens veileder for offentlige anskaffelser hvor det på side 73 står ... «I tillegg kan miljøledelsessystem som EMAS, ISO 14001 eller Miljøfyrtårn-sertifisering tjene som dokumentasjonskrav på at leverandøren tilfredsstiller underliggende krav, jf § 17-13.» Etablert praksis er da følgelig at Miljøfyrtårn godkjennes, og ett betydelig antall virksomheter har derfor valgt Miljøfyrtårn som sitt miljøledelsessystem.

Stiftelsen Miljøfyrtårn vil i samarbeid med Stiftelsen Miljømerking anmode rett departementet om midler til en vurdering av våre ordninger opp mot § 12-7. Det er avgjørende at staten gir tilbørlige føringer med tanke hvordan dette skal gjøres, og hvilke krav som blir lagt til grunn i denne vurderingen.

c. Endring i regelverket § 11-3

”Oppdragsgiver kan nå henvide direkte til tredjeparts sertifiserte merkeordninger og kan kreve disse fremlagt som dokumentasjon under visse forutsetninger.” Endringen vil bidra til en stor forbedring i forhold til tidligere regelverk. En avgjørende barriere mot å stille miljøkrav vil bli fjernet. Med dette sentrale punktet oppnår man følgende:

Miljøfyrtårn er vurdert opp mot paragrafens betingelser a) til e) og oppfyller alle betingelsene med unntak for b) ved at en del av våre krav ikke oppfattes som «objektivt verifiserbare og ikke-diskriminerende». Miljøfyrtårn forvalter selv våre krav og vil kunne revidere disse i forbindelse med løpende revisjonsrutiner.

Stiftelsen Miljøfyrtårn vil vurdere en omarbeiding av enkelte av våre krav for så å søke rett departementet om midler til en vurdering opp i mot betingelsene i § 11-3. Også her er det avgjørende at staten gir tilbørlige føringer med tanke hvordan dette skal gjøres.

d. Kav om miljøledelse som et kvalifikasjonskrav, kontraktskrav eller tildelingskriterium.

Det er derfor i forbindelse med revisjon av vårt krav til alle bransjer (altså også offentlige virksomheter) foreslått følgende kravtekst. «Ved inngåelse av nye eller reforhandling av eksisterende rammeavtaler skal det som en standard i kontrakten for rammeavtalen stilles et krav om at leverandøren innen 1-2 år etter kontraktsinngåelse skal være miljøsertifisert gjennom en av de offisielle tredjeparts miljøsertifiseringsordningene Miljøfyrtårn, Svanemerket, ISO 14001, EMAS eller liknende. Unntak fra å ha dette miljøkriteriet som et kontrakts krav kan gjøres i tilfeller der det ikke er hensiktsmessig, men må dokumentere at det er blitt gjort en vurdering.» Dersom vår tolkning (som sammenfaller med flere av våre brukere) er rett, vil ny § 12-7 og § 13.1 i betydelig grad virke drivende for miljøledelse og derved fokus på virksomheter sin egen miljø- og klimaeffektivitet.

I henhold til § 12-7 og 13.1 tolker Stiftelsen Miljøfyrtårn at det nå er lov å stille krav om miljøledelse som kvalifikasjonskrav, tildelingskriterium eller kontrakts krav. Denne lovendringen er positiv og vil i betydelig grad virke drivende for miljøledelse.

e. Ny veiledning til bruk i offentlige anskaffelser

Når departementet utvikler ny veileder til lov om offentlige anskaffelser er det viktig at miljømerke- og sertifiseringsordningene involveres. Og at det nyttes tydelige formuleringer som klart beskriver disse ordningenes rolle, og hvordan de kan nyttes i offentlige anskaffelser.

Miljøfyrtårn-ordningen må innpasses i ny veileder til lov om offentlige anskaffelser og i denne sammenheng høres tilbørlig.

f. Tid

Til sammen 4800 norske virksomheter er pr d.d. Miljøfyrtårn-sertifisert. Ordningen dekker om lag 175 000 arbeidstakere. Mange av disse opererer i markeder hvor miljødokumentasjon er påkrevd, og lener seg i dag på sitt Miljøfyrtårn-sertifikat. Miljøfyrtårn har i samarbeid med Svanen gjennomført en innledende juridisk vurdering av våre ordninger. Det er parallelt søkt kontakt med Miljødirektoratet for veiledning om hvordan vi skal gå videre i kommende evaluering av Miljøfyrtårn opp i mot nye regler. Pr d.d. avventer vi videre informasjon fra Miljødirektoratet.

Det er viktig at det gis nødvendig tid å gjennomføre vurderinger i forhold til § 12-7 og § 11-3. Det må også gis rimelig tid til eventuelle nødvendige tilpasninger før loven settes i kraft.

Miljøfyrtårn®

Stiftelsen Miljøfyrtårn

g. Tydelig kommunikasjon

I flere bransjer nytter virksomheter forskjellige sertifiserings- og merkeordninger. Det har vært uklart hvor de ulike ordningene står i forhold til hverandre. De foreslåtte endringer i regelverket og der tilhørende veiledning må kunne forventes å, på litt sikt å tydeliggjøre hvordan de forskjellige ordningene står i forhold til regelverket. I forkant av prosessen er det viktig at det gis tilbørlig informasjon om prosessen og om eventuelle overgangsordninger.

Det er viktig at det i forkant av prosessen gis tilbørlig informasjon om prosessen, og om eventuelle overgangsordninger.

Morten Leuch Elieson
Daglig leder i Stiftelsen Miljøfyrtårn